Lo Somatent

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en las principals llibrerias d'aquesta ciutat y de fora.
A Barcelona: Kiosco de Calaf Rambla de las Flors.
No's retornan los originals encara que ne's publiquin.

REUS, Dijous 10 de Juliol de 1902.

ANY XVII — NUM. 4.328

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	Ptas. 1'25
En provincias, trimestre.	„ 4 —
Extranger y Ultramar.	„ 8 —

Anuncis, á preus convencionals

TRIPLE AYGUA NAF SERRA (Cullita d'aquest any) preparada ab la flor recent recullida del taronjer agre.
Es de un agradable sabor y delicat perfúm.
FARMACIA SERRA.-DEVANT DEL SOLAR QUE HA ADQUIRIT LO BANCH D'ESPANYA

TALLER DE ESCULPTOR Y DAURADOR
DE PERE DOMENECH.-ARRABAL BAIXA DE JESÚS 25, REUS
Especialitat en altars, capellas, templetes, columnas, reclinatoris, adornos y detalls arquitectórichs y esculptorichs pera iglesias, etc.
Imatges de fusta y cartró-pedra de totas midas y models.
PREUS REDUHITS

TALLER DE CAMISERIA
DE JOSEPH MARTORELL
MONTEROLS 40.--REUS
Novetats en corbateria, géneros de punt, roba blanca pera senyora, botons y botonaduras pera camisas, paraiguas, sombrillas, bastons, petacas, cigarreras, carteras, targeters, moneders, boquillas y elástichs. Agullas pera corbatas.
Se fan á mida camisas, calsotets, colls y punys.

AIXAROP DE HIPOFOSFITS CLIMENT
LA LLEGÍTIMA MARCA «SALUD»
Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.— Molt senyors meus: Haventse presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli l' Aixarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrá apetit y forsas y se li regularisaren las reglas. —Dr. Letamendi.
Senyors Climent y Compañía.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofría desde més d' un any de una escrófula crónica. Cansat d' usar sens cap resultat cuantas emulsions y reconstituyens se preconitzan pera aquestos cassos, vaig ensajar los Hipofosfits Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació complerta.-Dr. Lerritz, Catedratich de Barcelona.
Exigeixis lo llegitim Aixarop Climent SALUD, *únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expén altre del mateix nom.*

LOT LOT LOT LOT LOT LOT
AMARCH LOT TÓNICH
APERITIU-CORROBORANT-FEBRÍFUGO
THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P. BARCELONA
L' us d' aquest TÓNICH ejerceix una acció estimulant sobre l' aparato gastro-intestinal aumenta l' apetit y facilita la digestió. La nausea, 'l vómit, los vahidos, lo mareig paran casi sempre prenent una ó dos copetas d' aquest tónich. En las localitats pantanosas, ahont existeix lo paludisme, es indispensable son us, donchs es febrífugo, com justament ho declaran molts Metjes célebres, que l' han indicat y segueixen indicantlo com medi eficás pera precaveres de las calenturas.
Pendre una ó dugas copetas d' aquest tónich á diari, vol dir cuidar ab esmero la propia salut.
Se pren ab aygua, sifó ó pur: avans de menjar com aperitiu; després com digestiu.
AGENT GENERAL EN REUS, JOSEPH MARTORELL S. en C.-Carrer Monterols número 30.
LOT LOT LOT LOT LOT LOT

E. OLIVA
LLOVERA, 54
Derrers días, de la gran **Liquidació** d' objectes artístichs de Porcelana, Fayans y Bronze.
Descomptes del 30 per cent en lo preu de cost.
Gran surtit d' aparatos eléctrichs de bronze cisellat.
Se venen á un preu baix, al mateix establiment, unas portas vidrieras estil modern ab cristalls tots d' una pessa y passa-má de bronze daurat.
Se liquida també, á un preu sumament ventatjós, una gran lámpara de bronze repujat de 12 llums sistema Añer.

ESTIUHENCA

Al amich y company X. Y. y Z.

Ditxós tú, company X. Y. y Z., que pots, voluntaria ó forsosament, fugir d' aquesta xardorosa caníeula que als mortals condempnats á viure en aquest infern de ciutats rublertas de vehins que 'ns disputém en invisible lluyta l'insignificant alé d' ayre, y encara impur, viciat, per mantenir quelcom l' impuls de la máquina humana que avuy traballa al máxim de alta admósfera.

Ditxós tú que pots consolarte ab una falsa ilusió y malgrat ser un dipósit d' *Espurnas*, te basta imaginarte que 't trobas en lo Pol Nort pera que se 't veji tremolar de fret; Almenys tu t' aconhortas ab aqueix procedir que 's troba al alcans de tothom, pero que no á tots produeix los mateixos bons efectes.

En aquest infern canicular hont nos deixares, bons y dolents sufrím los mateixos rigors de un cástich que alguns vehins atribueixen á faltas, que constitueixen pecat mortal, de nostre Municipi; aquest s' excusa ab lo Govern central y 'l Govern central ab los vicis de sos governats. Pero siga com vullga, pecadors y nets d' esperit, tots, tots per igual sufrím lo cástich, salvant d' aquesta pena als pecadors ó no pecadors que com tú "poden„ *belis nolis*, cercar refrigeri en un Balneari, Platja de mar, Alta montanya ó altres punts, ni que sigan ideals, hont lo poder poderós, d' aquesta exorbitant xafagor infernal no hi alcansa.

Que 'l sol illumini tas passas, l' ayre benfactor t' acaricihi y l' aygua purifiqui ton cos, t' ho desitja y ho enveja.

J.

CASA CARDENYAS

S' están actualment enderrocán per aixecar, en lo lloch que ocupa, altre de nova planta que ha de contribuhir à millorar l' aspecte de la vella plassa Major de Reus. La desaparició d' aquella casa, una de las més antigas, espayosas y de trassa mès original de quantas forman dita plassa, escita la curiositat de la gent. No han vist los reussenchs, nats en lo segle prop passat, l' enderrocament y reconstrucció total de una casa en aquell clos format per edificacions que la que ménos, data de dos segles. A l' any 1843, quan lo bombeig de Reus, quedá enrunat lo devanter de la en que hi habia establert lo Café que 'n deyan de *la Plassa*, la mateixa que avuy hi ha la botiga del senyor Boix. Quaranta anys després, se reformá completament la casa del senyor Bofill, pero de ella quedá tot l' interior, de manera que solsament ara, en ocasió d' anar á terra la de Cardenyas, apareix á la llum del dia. després de tres segles ó més, tot lo pla terreno de una casa de la nostra plassa.

Y 'n dich la *nostra*, per ser ella la més original, la més característica y la que més recorts guarda de l' Historia de Reus. Ja 'n parlaré en altre ocasió; concretemnos avuy á la casa de Cardenyas.

No es aquest el nom que li correspón, ni 'l ab que 's coneixía des que fou edificada fins els primers anys del sigle prop passsat. Casa Simó y no casa Cardenyas ne deyan los nostres avis. L' apellido Simó, com de familia reusenca distingida, comensa á figurar en documents públichs en los darrers anys del sigle XVI y primers del XVII. En Miquel Simó, mort en 1623, era per aquells temps notari de Reus y, si mal no recordo haber vist en las actas del Ajuntament, era també Jurat del Consell municipal.

Gabriel Simó, fill del anterior, figurá pochs anys després com á hisendat y á més, negociant ó comerciant, com ho eran en aquella época desde molt arrera, casi totas las que 'n diem á Reus casas bonas. Aquesta tradició de propietari y comerciant, no s' ha perdut, ni convé que 's perdi. Lo fill de Gabriel Simó, en Joseph Simó y Riera, en 1682, tenía 'l títol de ciutadá honrat de Barcelona y exercía 'l cárreg de síndich en lo Consell municipal de Reus. Degué ser aficionat á la milicia. En 1705, quan la guerra de sucessió, com á quefe de la companyía de cent homes que posá en armas l' Ajuntament de Reus, aná á ajuntarse ab l' exércit catalá, ab motiu de saberse que l' Armada enemiga 's dirigía á Barcelona.

En l' any 1746, la familia Simó emparentá ab la de Sabater, altre de las principals de la nostra població, per efecte del casament de Gabriel Simó, fill den Joseph, ab la pubilla Rosa Sabater, de cual matrimoni sols quedá una filla, Rosa Simó y Sabater que contragé nupcias ab Felip d' Aixemús y Folch. La casa Sabater ja en 1745 estaba emparentada ab la de Aixemús, per lo matrimoni de María Folch y Sabater ab Antoni d' Aixemús y Morell. Del matrimoni den Felip d' Aixemús y Rosa Simó y Sabater, sols quedá una filla, Teresa d' Aixemús y Simó que fou hereua de la seva mare Rosa Simó, pubilla de aquesta casa. Teresa d' Aixemús y Simó, per los anys de 1810 al 12, enmaridá ab Lluís María de Cardenyas y de Foraster, gran propietari del pla d' Urgell y pertenyent á la antiga noblesa catalana. Desde llavors s' estingí, pot dirse, la casa Simó confonense ab la de Cardenyas. Don Lluís aná á ressidir á Reus ahont prompte desempenyá alts cárregs, competint la Casa Cardenyas ab las més ricas y respectables de la població y la seva comarca.

No ting datos bastants pera fixar l' any en que fou edificada la casa de la Plassa, obgecte d' aquesta monografía. Per l' aspecte general de la construcció, en lo que d' ella recordo 'm sembla que degué serho en los primers anys del sigle XVII. En l' exterior y baix lo punt de vista arquitectónich no tenía res notable;la caracterisaban las oberturas de la balconada, d' armoniós conjunt y ajustadas líneas, que miraba á la Plassa, y 'ls finestrals del pís superior ó gorfa, de forma arquejada, sense portas y á modo de galería; edificació peculiar á las casas d' alguna importancia en aquella época, de las cuals, en nostre temps solsament cuatre n' hem vist á Reus; la de que parlo, la de Sabater, al Arrabal de Robuster, la de Gatell, situada al cantó de l' Arrabal de Santa Ana, junt á la plassa de las Monjas, avuy Prim,—las cuals foren enderrocadas fa pochs anys—y la encara existent á la cantonada dels carrers den Vilá, Aleus y Rosich, propietat de don Jaume Albafull. En lo terme municipal de Reus, hi ha algún más que 'n te, essent lo típich d' aquesta mena de construcció l'hermós casal de la familia Kies, situad á las aforas de la vehina població de Vilaseca.

A l' época en que fou edificada la casa Simó-Cardenyas, no ne hi habia á Reus cap de tant espayosa. Formaba part d' ella, per la banda del carrer de Jesús, ahont tenia l' entrada principal, tot lo que actualment es casa Odena, ab los magatsems que trahuen portas al carrer de la Galera y en ells hi habia cups y prempsas de oli. A principi del sigle prop passat, en Joseph Odena, besavi dels actuals hereus de aquella casa y fundador de la mateixa, tenia en arrendament bon tros de la de Cardenyas, el cual adquirí poch després per compra construhint al mateix temps l' edifici que 'n dit carrer de Jesús se coneix per casa Odena. La de Simó, primitivament, s' entenia, donchs fins á la mitad ó poch menos de la llergaria de aquest carrer y á més ocupaba l' espatlla de totas las casas de la Plassa, desde casa Elias fins al carrer de la Galera.

Formaba com á duas casas juntas, una de més alsada y ab diferenta disposició las aberturas del primer pis en amunt. La balconada de aquest pis, en la Plassa, era comuna á abdós. La més alta semblaba menos antiga, pero be pot judicarse que, ab poca diferencia, eran las duas de la mateixa época. En los baixos ó pis terra de Casa Cardenyas, no hi habia, que jo recordi y mirat á simple vista, cosa notable. Pot ser que al enderrocar completament l' edifici, se hi trobi quelcom digne de menció, perque induptablement avans de alsarse, en aquell indret de la plassa y carrer de Jesús hi habia ja casas, com se observa en lo plan de la població de Reus al mitjansar lo sigle XIV; curiós travall que, fonamentat en documents del Arxiu municipal, publicá en los "Anales de Reus, lo reusench don Andreu de Bofarull, de grata memoria. Podrian ser restos d' edificacions anteriors, dos archs de pedra travallada que hi ha empotrats en la paret mitjanera entre las duas casas que per la part de la Plassa forman la de Cardenyas.

La porta principal d' aquesta, s' obra al carrer de Jesús. Es gran y ben trassada, pero careix de tot adorno arquitectònich. Lo vestíbul ó entrada de la casa, ans de que á costa de ell s' enxamplés una de las botigas, era gran y espayós: la escala ampla y magestuosa, pero 'ls esglahons no son de pedra, sino de mahons ab vestiment de fusta. S' observa, y no deix de sorpendre, que 'n casi totas las casas senyorials de Reus construidas en los segles XVII y XIII, l' escala de honor sia de materials de poch preu y sovint, estreta y esquifida.

Lo pis baix ó entresol, mostra haber estat objecte de variacions en la distribució del lloch. Anys arrera, y no sé si encar ara, se notaba ab estranyesa que mentres ni portas ni finestras mostraban vestigis ni de la més sensilla ornamentació, los trespols ó sostres del recibiment y de la cuyna, formaban un enteixonat de fusta ben travallat y no de mal gust artistich. Y lo més estrany es que al pis principal, ab los seus estrados y cambras espayós, portas altas y esbeltas, rublertas de capritxosos relleus daurats, las parets no tenian senyals d' haber estat may pintadas ni menos cobertas ab tapisos de cap mena. En los tetxos ni sisquera hi habia *cielo raso.*

Lo més notable en materia de construcció era á casa Cardenyas, el jardí, al interior del pis principal, arrán del mateix. No ocupaba, com podria creurers la part alta un desnivell del terreno en que estaba construida la finca: lo solar de aquesta es completament pla. El jardí á que 'm refereixo, era, si val la comparació, per l' istil dels que hi habia á Babilonia, un jardí al aire. Sobre unas altas voltas sostingudas per massissos pilans, hi habia vuit ó deu pams de terra de coreu en la que arrelaban arbres y plantas. No cal dir que 'l jardí en los temps que jo 'l recordo, no careixia de la *glorieta* feta de canyas pintadas de vert y del indispensable surtidor al mitj de una baseta de rajola de Valencia. Precedía 'l jardí un espayós vestíbul, á tall de galeria coberta.

Una de las bombas que á l' any 1843 las tropas del general Zurbano llensaren contra Reus, caigué á casa Cardenyas, enderrocan completament dit vestíbul,anant á parar á una habitació del entressol habitat per la familia del que escriu aquestas ratllas. No arribá à esclatar, y dos dias després, rendida Reus, los mateixos artillers del exèrcit sitiador tragueren de la casa apuell perillós projectil.

A l' any 1835, per causa de la efervescencia política llavors regnant, la familia Cardenyas, com las de Miró, Sunyer y alguna altre, compromesas cuan la reacció realista de 1823, hagué de emigrar y deixá la casa completament amoblada. Familia antiga y rica, era de molt valor lo que 'n mobles, robas y alhajas tenia. Al sortir de Reus, escepció feta de las joyas, ho amontegaren tot en una de las espayosas gorfas de la casa,no deixánt en lo pis principal, més que cuadros pintats al oli, molts antichs, algú d' ells de cert valor artístich, ganapés, taburets y cadiras endomascats, tot lo cual, conservaren las duas ó tres familias que 'n lo curs de 60 anys tingueren llogat l' esmentat pis de aquella casa, expecialment las senyoras de la antiga y distingida familia de Carey ó Queri que l' habitaren durant 38 ó 40 anys. Molt temps permaneixé tancada la gorfa que guardaba aquells prehuats objectes, baix la gelosa vigilancia de mossen Pau, xantre de la Comunitat de presbiters de l' Iglesia de Sant Pere de Reus y antich capellá de la casa. Mort aquest Reverend per los anys 1858 á 60, l' hereu y fill major de don Lluis M.ª de Cardenyas, ressident á Barcelona, enviá á Reus á uns extrangers, marxants en antiguetats, los cuals feren una tria de tot lo que, de propietat del duenyo, hi habia á la casa, y s' endugueren lo que 'ls va pareixe tenia valor artístich ó arqueológich, que no fou poch, especialment en cuadros, cornucopias, vaxella, domassos, mobles y armas y trajos de sigles passats, ja que don Lluis M.ª de Cardenyas, al casarse ab la pubilla de casa Simó, portá á Reus tot lo sumptuós moblatge de sa casa pairal de Bellpuig.

Després d' aquella especie de saqueig al pis principal de casa Cardenyas no quedá mes que alguns cuadros vells de cap mérit, los cuals desaparagueren també per los anys de 1889 á 90, al establirse en aquell lloch una societat de recreo, llavors s' enderrocaren parets, se tragueren preciosos marchs d' alcoba y portas esculturadas del sigle XVII y XVIII. Quan havent deixat lo pis la societat aquella, se hi posá 'l Colegi de las monjas de la Consolació, se hi feren també grans transformacions, y 's conta que á la gorfa se hi trobá una cambra aparedada ahont hi havia mobles antichs y fins alhajas que l' administrador de la casa entregá als hereus de la familia Cardenyas, residents á Bar elona. De tot lo cual resulta que, cuan fa poch més tres anys, lo senyor Navás, actual poseedor del edifici l' adquirí per compra, en la construcció interior del mateix, ja molt poch ó res hi havia de lo que daba carácter al vell casal dels Simós y de Cardenyas.

Aquest article 's fa llarch: l' acabo contán una enécdota curiosa. Quan á l' any 1827, lo Rey Fernando VII va vindre à Catalunya per acabar ab la seva presencia la rebelió dels realistas exaltats, de la que fou principal teatre la nostra comarca, lo Rey permanequé dos mesos á Tarragon . Per efecte del saqueig que aquella ciutat va sufrir cuan l' asalt de las tropas francesas á l' any 1811, careixia de medis per amoblar, com calia, lo palau arquebisbal y demés casas ahont s' allotja 'l Rey y 'ls personatges que l' acompanyaban. S' acudí á Reus y las nostras casas ricas proporcionaren de bon grat tot lo necessari, sen la de Cardenyas de las que més contribuhiren. Vivas llavors las rancunias entre Reus y Tarragona, los nostres avis contaban, ab certa y no ben justificada delectació, l' apuro en que 's trobá la que s' ufanaba de ser la capital del Corregiment (ara Provincia) de Tarragona. En el curiós *Dietari* del reusench Joan Canrubí, fabricant de picas que tenia la botiga ó taller al carrer de Sant Esteve, en la part corresponent á aquells dias se llegeix lo següent que copio, sense corretgir l' estil ni l' ortografia.

"Al dia 28 de Octubre de 1827.—Va sortir de Tarragona cap á Valencia lo Rey, á rebre la seva esposa, la Reina d' Espanya, y al dia 24 de Novembre del mateix any, van entrá á Tarragona y feren unas grans festas. Van vindre á Reus á buscar las sedas carmesinas y las cadiras de casa Bofarull y 400 matalassos y 800 llansols y cuixins y banchs y pots y cobrallits y gots y fins lo orinal de plata. En cuan hi ha alguna festa, tot ho han de vindre á buscar á Reus, fins lo cuadro del Rey d' Espanya Fernando VII que hi ha á la Aduana del port de Salou."

Passats pochs dias, ni restre quedará de la Casa Cardenyas. Com s' han extingit los descendents directes del que l' edificá, van á desapareixer las parets y 'ls trespols que foren alberchs de aquella familia durant tres sigles. Y transcorreguts alguns anys, ni 'l recort de aquell casal de la vella plassa de Reus existirá. No quedarán més que aquesta pobre monografía y 'ls pochs exemplars fotográfichs que, del devanter principal de la casa, accedint benévol á una indicació meva, ha fet traure lo seu actual duenyo y apreciat amich meu, don Joaquím Navás; un dels cuals exemplars guardo gelós entre 'ls meus papers referents á cosas de Reus, com á imatge gráfica de la casa ahont vaig naixer y 'm dol no poguer morir.

J. Güell y Mercader.

Madrid, Juliol, 1902.

Secció oficial

REGISTRE CIVIL

del dia 9 Juliol 1902.

Naixements

María Sugrañes Martí.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

José Llorens Villalta 69 anys R. Salas 15.

Calendari catalá

Sant d' avuy.—S. Cristófol

Sant de demá.—S. Pio

Surt lo SOL á las 4 h. y m. 35 y 's pon á las 7 h. 35 m.; surt la LLUNA á las 10 h. 19 m. y 's pon á las 10 h. 32 m.

MERCATS

Dillums de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y Espluga de Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espluga de Francolí.

SECCIÓ METEOROLÓGICA

OBSERVACIÓNS

del dia 8 de Juliol de 1902, facilitadas per don Artur Porta, sucesor de R. Gispert.

Horas d' observació	Barómetre aneroide	Grau d' humitat.	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 horas.	Estat del Cel
9	757	67			Ras
15	756	61		7	Ras

Horas d' observació	TEMPERATURAS Máxim	Mínim	Ter. tip.	VEN Direcció	NUVOLS Clase	Cantit.
9	Sol 42	21	33	S.	cirr	0'9
15	Som 37		35	S.	cirr	0'7

CRONICA

Cumplint ab la promesa feta en nostre número anterior, en lo present donem publicitat de la interessant resseña histórica de la *Casa Cardenyas*, que no dubtem llegirán ab gust nostres lectors.

—

En los examens verificats darrerament en lo Conservatori del Liceo de Barcelona, ha obtingut lo primer premi, únich, en la classe d' armonía, y en lo darrer any de sa carrera artística, nostre benvolgut correligionari y paisá, aprofitat compositor don Fructuós Piqué, á qui tinguerem lo gust de prodigar merescuts elogis desde aqueixas mateixas planas ab motiu del estreno, no fa gayre temps, de una salve que compongué espressament á la Verge de Misericordia.

Felicitém coralment al senyor Piqué pel nou trionf conquistat al terme de sa carrera musical y ni desitjém molts més en l' exercissi de sa professió artística, que no li será dificil alcansarlos ab son reconegut talent.

—

La festa dels Jochs Florals que debía celebrarse á Arenys de Mar en un dels dias de la próxima festa major, ha sigut aplassada pera mellor ocasió.

—

Lo preu mitj obtingut á la Bolsa de Madrid durant lo prop passat Juny de la Deuda interior al 4 per 100 ha sigut de 72'308 per cent.

—

Per expendre moneda falsa en lo poble d' Alcover signeren posats á disposició del senyor Jutje de primera instancia mare y filla vehinas de Valls.

—

Aquesta nit en la "Cervecería Oriental„ que don Matías Esteve te instalada en lo passeig de Mata, l' aplaudit barítono don Joseph Anguera hi donará un concert, quin programa se compondrá de las següents pessas:

1ra. "Verbena„ (Mazurka), 2na. "Desdenes„ (Melodía), 3ra. "Non é ver„ (Romanza), 4ta. "Tempestat„ (Monólogo), 5ta. "Teresa„ (Melodía), 6ta. "El año pasado por agua.„

—

Ahir, per falta de número no pogué celebrar l' Excm. Ajuntament la sessió de primera convocatoria corresponent á la present setmana.

—

La Junta Directiva de la Federació dels Cores den Clavè, ha rebut lo següent telegrama de Castelló de la Plana:

«Autoritats, prempsa, població tota entusiasmada per la vinguda Federació Coros. Hostatge arreglat. Festival promet ser éxit sorprenent. Bonas noticias de Valencia. Surto cap allí.—Sazatornil.»

Sembla que hi ha molta animació entre las societats expedicionarias, que comptan ab que los actes que ab tal motiu se celebrarán á Castelló y Valencia, formarán época en la historia de la institució coral.

—

Per consums se recaudaren en lo dia de ahir 900'72 pessetas.

—

Interesa molt

sapiguer que á la ciutat de Barcelona y carrer de la Diputació núm. 435, sucursal de A. Salvati Costanzi se fan verdaders miracles en los malalts de mals venéreos en general y especialment sifilítichs encar que siga la dolencia hereditaria.

Pera més detalls llegeixis en 4.ª plana "Milagrosos confites ó Inyección anti-venérea y Roob anti-sifilítico COSTANZI."

Secció comercial

CAMBIS CORRENTS

en lo dia d' ahir, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner	Paper
Londres 90 d/f	—'—	34'15	—'—
" 60 "	—'—	—'—	—'—
" 8 d/v	—'—	—'—	—'—
" vista.	—'—	34'48	—'—
Paris 90 d/v.	—'—	—'—	—'—
" 8 d/f.	—'—	—'—	—'—
" vista.	—'—	37'10	37'30
Marsella 90 d/f.	—'—	—'—	—'—
" 8 d/v.	—'—	—'—	—'—
" vista.	'	'	'
Perpignan 90 d/f.	'	'	'
" 8 d/v.	'	'	'
" vista.	'	'	'
Hamburgo 90 d/f.	'	'	'
" 8 d/v.	'	'	'

Valors locals.	*Diner.*	*Paper.*	*Oper.*
Gas Reusense.		600	
Industrial Farinera.		675	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams.	700		
Manufacturera de Cotons.		130	
C. Reusense de Tranvias.		30	
C.ª Reusense de Tranvias privilegiadas 5 per 100.	300		
Electra Reusense.		470	
Manicomi de Reus.			

—

J. MARSANS ROF Y FILLS

REPRESENTANT, F. CABRÉ GONZALEZ

Carrer Santa Agna, 19.

Cotisació á Barcelona á las 16 d' ahir

Interior	72'25	BARCELONA	
Amortisable 5 p 00	93'62	Francs	37'50
Colonial	—'—	Lliuras	34'58
Mercantil	—'—	MADRID	
Norts	52'20	Interior	72'27
Alicants	79'10	Francs	37'20
Orenses	28'80	PARIS	
Obs. Fransa 2 1/4	57'87	Exterior	80'55
Id. Almansa 5 0/0	—'—	Norts	179'—
Id. Id. ayg	—'—	Alicants	272'—

Descompte de cupons.—Anticipo per títols. Compra y venta al contat y á plassos de tota classe de valors espanyols ó extrangers.—Comprobació y gestió de son cobro cas de sortir premiats dels títols amortisables ó favorescut en los sorteixos ab primer.—Suscripció á totas las emissions é informes sobre la oportunitat y conveniencia de suscriures.—Contas corrents ab interés.—Compra de monedas d' or y bitllets detots los paisos.—Giros sobre las principals plassas.—Operacions de Bolsa.

—

BOLSI DE REUS

Carrer Monterols, 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir.

Interior	72'25	Cubas del 68	—'—
Colonial	63'—	Cubas del 90	—'—
Orenses	28'80	Amortisable	93'62
Norts	53'20	Ob. 5 p °/o Almansa	103'—
Alicants	79'—	Id. 3 p °/o Fransas	57'87
Vitalici V.	—'—	Id. 3 p °/o Orense	49'37
PARIS		MADRID	
Exterior	—'—	Interior	72'25

— GIROS —

Paris	37'50	Londres	34'58

TELEGRAMA DE PARIS

Exterior.	80'60
Rio Tinto.	1099'—
Nortes.	179'—
Alicants.	273'—
Portugués	29'57

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota clase de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paisos.

ANUNCIS PARTICULARS

CLÍNICA DENTAL

de Don Fulgenci Agustí Aleu

Cirujá-Dentista de la Escola de Medicina de Madrid; ex deixeble del Dr. Almenara de Madrid y dentista del Hospital de San Pau y Santa Tecla de Tarragona et., etc.

Tractament de las enfermetats de la boca y dents. Extraccions **sens dolor**. Orificacions, empastes y tota classe de obturacions.

Construcció de dents, dentaduras y aparatos de totas classes y empleu de tots los anastérichs avuy coneguts.

Reb á Reus tots los dilluns y divendres de 9 matí á 5 de la tarde. A Tarragona tots los dias.

Arrabal de Sta. Ana núm. 1, principal.—REUS

FONDA Y RESTAURANT D' EUROPA
DE
D. ANTON BARDOY
HABITACIONS Y SERVEYS INMILLORABLES

CARRER DE EN MEDIO, 1

CASTELLÓ DE LA PLANA

AVÍS

La duenya de l' antiga y acreditada fonda d' Isidro, té lo gust d' oferir á sa numerosa clientela y al públich de Reus en general, á més de cotxes pera 'l servey á las estacions y á domicili, luxosos y cómodos *landeaus*, faetons, carretelas y berlinas pera casaments, bateijos y enterros, als preus corrents en aquesta plassa.

També lloga lleugeras y cómodas tartanas pera viatjes als pobles circonvehins y als *masos*.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

HORT DE PAU ABELLÓ

Se ven en lo carrer del Roser, 4.

FERRO-CARRIL ECONOMICH

DE REUS Á SALOU

Servey de trenes que regirá desde 'l dia 6 de Juliol de 1901.

Sortidas de Reus 4'10.—5'45.—7'20.—8'09 9'10.—10'00.—11'03.—12'35.—14'47.—15'29.—16'11.—13'53.—17'35.—18'17.—18'59.—19'39.

Sortidas de Salou 4'56.—6'30.—7'21.—8'10.—9'11.—10'01.—11'04.—14'48.—15'30.—16'12.—16'54.—17'36.—18'18.—19'00.—19'40.—20'30.

OBRA NOVA

FLORESCENCIA

Aplech d' ensaigs literaris d' en Hortensi Güell.

2 PESSETAS

De Venda en lo kiosco de D. Pau Balart, Plaza de la Constitución y en la llibrería de D. Pere Tost, Arrabal baixa de Jesús.

TELEGRAMAS

Madrid 9.

Las Vagas

Cádiz.—S'han declarat en vaga, a Medina-donia, alguns segadors forasters, que solicitavan que se'ls aumentés lo jornal en nou rals per cada faneca de sembrat.

Los vaguistas están en actitut pacífica.

Los amos no astán disposats a concedir 45 rals per fanega de sembrat, que es lo que demanan los obrers.

Las demés feinas segueixen sense interrupció, ab jornalers de la localitat, segons l arreglo fet a Jerez.

Se creu que la solució de la vaga no oferirá dificultats.

L' Alcalde ha telegrafiat al Gobernador que per ara no necesitaba forsas.

Ab tot, s'ha autorisat al quefe de la Guardia civil de La Línea pera que concentri las forsas del seu mando.

Gijón.—La vaga del poble de La Diada pot considerarse conjurada.

Avuy han entrat al treball la majoría dels obrers.

Sols segueixen en vaga 'ls que varen iniciarla.

Valencia.—Una comissió de fogainers de la fábrica del gas de Le on ha visitat al Governador, queixantse contra'l director de la fábrica per haver despedit a tres obrers, substituhintlos per áltres, sense alegar lo motiu de semblant determinació.

Se tem que esclati la vaga general.

DIVERSIONS PÚBLICAS

TEATRO-CIRCO

Gran Companyía Cómich-Lírica

dirigida per

Don Antón G. Ibañez y don Marián Taberner

GRAN FUNCIÓ PERA AVUY

Se posarán en escena las bonicas sarsuelas en un acte, tituladas: «María de los Angeles» «El Código Penal» (estreno) y «La Fiesta de San Antón.»

A las 9.

Preus diaris.—Palcos Plateas sense entradas, contaduría 10'00 ptas. despatx 10; Palcos Principals sense entradas, contaduría 9'00 ptas. despatx 8; Butacas de Platea ab entrada, contaduría 2'25 pessetas, despatx 2; Butacas circulars Platea ab entrada, contaduría 1'50 pessetas, despatx 1'25; Butacas de primer pis ab entrada, contaduría 1'75 pessetas, despatx 1'50; Assiento fixo de primer pis ab entrada, contaduría 0'90 pessetas, despatx 0'75; Entrada general, 50 id.

Nota: L'impost del timbre á cárrech del públich.

IMP. CARRERAS Y VILA.

NOU SISTEMA PERA VESTIR BONICH Y BARATO
UN MAGNIFICH TRATJO LLANA PERA HOME PER **6 RALS**
Pera mes detalls visiteu lo gran basar de sastrería "El Non Plus Ultra"
1, PORTAL DE JESÚS, 1, REUS

Angelo Costanzi
Diputació, 435, etl. Barcl.ª

MILAGROSOS CONFITS

ó injecciò antivenérea y roob antisifilítich

COSTANZI

Mils y mils de celebritats médicas, després d'una llarga experiencia, s'han convensut y certificat, que pera curar radicalment ab dos ó tres días la purgació recient y ab cinch ó sis días la crónica, gota militar, úlceras, fluix blanch de las donas, arenilla, catarro de la "vejiga,, escessors uretrals, cálculs, retencións d'orina, y ab 20 ó 30 días los extrenyiments uretrals (estrechez) encar que sigan crónicas de més de 20 anys, evitant las perillosíssimas sondas. no hi ha medicament més milagrós que'ls CONFITS é Injeccións Costanzi.

També certifican que pera curar qualsevol enfermetat *Sifilítica* ó *herpética*, en vista de que lo Iodo y'l Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la *sifilis y herpes*, sino que extreu los mals efectes que produheixen aquestas substancias, que, com ja es sapigut, causan enfermetats no molt fácils de curar. A. Salvati mostanzi, carrer de la Diputació, 435, Barcelona, segur del bon éxit d'aquets especifichs; per Cedi del tractament especial ab éll, admet als increduls, lo pago després de curats.

Preu de la Injecció, pessetas 4. Confits anti-venéreos pera'ls qui no vulgan usar injeccións, pessetas 5. Roob anti-sifilítich y anti-herpétich, pessetas 4.

De venta en totas las bonas farmacias.

A Reus: en la de D. Antòn Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80; Doctor Carpa, Plassa de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2 y en la Droguería de D. Francesch Freixa, Plassa de Prim, núm. 1.

Consultas médicas á Barcelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2.ª tots los dillums, dimecres y divendres á las 12.

MOTORS Á GAS "CROSSLEY,,

Y MOTORS ELECTRICHS

JULIUS J. NEVILLE.—11, PLAZA DE PALACIO.—BARCELONA

Garantisém al comprador un consúm de

700 litros gas per caball hora

pera motors inferiors á 5 caballs, y

600 litros gas per caball hora

pera motors superiors á 5 caballs.

Pera motors electrichs lo consúm es de

850 á 900 watts per caball hora

Abans que compréu motors pera vostras industrias, examineu be lo gasto diari. A Reus es lo següent:

14 centims de pesseta per hora y caball

pera motors á gas inferiors á 5 caballs, y

12 centims de pesseta per hora y caball

pera motors á gas superior á 5 caballs ó siga

la mitat aproximadament del que's gasta empleant motors eléctrichs.

Per lo tant, val la pena, encar que lo cost de compra siga diferent, de calcular be de quina part están las ventatjas.

VENTA Á PLASSOS Y AL CONTAT

PERA REFERENCIAS Y DETALLS, DIRAJIUSE, Á REUS AL

GAS REUSENSE

Senyors Cornet García y Companyia.—Plassa de la Llibertat

os cuals s' encarregan de tot lo referent á la colocació fins que estigui posat en marxa.

GARANTISEM LO CONSÚM ABANS DIT

JULIUS G. NEVILLE.—11, PLASA DE PALACIO.—BARCELONA

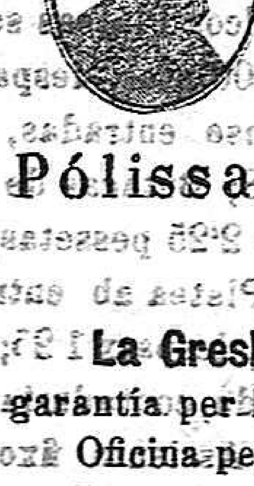

LA GRESHAM

COMPANYIA INGLESA

de seguros contra la vida y de rentas vitalicias

FUNDADA L'ANY 1848

Pólissas indisputables—Beneficis capitalissats

Primas molt moderadas

La Gresham té constituit lo dipòsit exigit per las Lleys fiscals vigents com garantía per los seus assegurats á Espanya.

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, BARCELONA

Inspector del Districte: D. Eduard Amell Amell.

A Reus: dirijirse á don LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.

LA PALATINE

Companyía inglesa

de segurs contra incendis, explosións y accidents

Oficina pera Catalunya: Plassa da Catalunya, 9, BARCELONA.
A Reus: dirijirse à D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

Societat general de Transports marítims á vapor de Marsella

SERVEYS DEL MES DE JULIOL DE 1902

LÍNEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo 21 de Juliol directament pera Montivideo y Buenos Ayres lo magnifich y rápit vapor francés

FRANCE

Consignataris á Barcelona, Ripol y Companyía., Dormitori de Sant Francesch, 25, principal.—BARCELONA.

GRAN FONDA DE EUROPA

DE TORTOSA

A CARRECH DE

D. M. ZARAGOZA

Situada en carrer centrich ab cotxes á tots los trens

BONAS HABITACIONS Y ESMERAT SERVEY

ELECTRO-MOTORS Y DINAMOS

de grans rendiments pera tota classe de industrias, del sistema mes perfeccionat, havent obtingut maravillosos resultats que superan mos desitjos. Així, donchs, puch ab tota seguritat oferir á mos clients y al públich en general, la absoluta garantia de mos Electro-Motors y Dinamos.

TRULLÁS.—BARCELONA

Máquina de corrent alternativa pera la utilisació d' energia á gran distancia.
Instalació completa de centrals. Illuminació en poblacions.

ASCENSORS Y MONTACARGAS

GRAN ECONOMIA EN PREUS

Per catàlachs y prospectes lo representant de las provincias de Lleyda y Tarragona **Andreu Caixal**.—REUS.

Certificat núm. 9.909

Don Joseph Muñoz, Metge Titular de Vergel, districte de Denia.

Certifico: Que desde fa dos mesos vinch formulant l' **Elixir Verdi**, havent obtingut molt favorables resultats, especialment en una dona casada de nou que venia sufrint una pertinás gastralgia, consequencia de lo qual havia esperimentat digestions dificils, pérdua de forsas, continuu estrenyiment y constants desvaneixements.

Ab l' ús de tres pots d' **Elixir Verdi** he observat tan gran millora que, pot dirse, está ja complertament bona.

Lo que tinch lo gust de comunicar pera satisfacció de vostés y estímul dels pacients.

Joseph Muñoz, metge cirurgiá.

Se ven en totas las farmacias

PREU 2 PESSETAS